

PĀRBAUDES UZDEVUMI

Skolotāja materiāls

TEMATS “Es”

Saskaņā ar *Latviešu valodas mācību programmu diasporas nedēļas nogales skolām 13–14 gadus veciem bērniem*

KLAUSĪŠANĀS

1. uzdevums

Izlasi tekstu! Klausies tekstu un sanumurē teksta daļas atbilstošā secībā! Tekstu tu dzirdēsi divas reizes.

Fragments	Nr.
Cerams, ka ar laiku festivāls iegūs reģionālu nozīmi un būs ne tikai pilsētas pasākums, bet izskanēs daudz plašāk ārpus pilsētas robežām.	6.
Perspektīvā ir plānots piesaistīt profesionālus muzikantus un organizēt mācības, radīt vidi brīvā laika pavadīšanai, iekārtojot atbilstošas telpas, lai varētu spēlēt mūsdienīgu mūziku.	3.
Mūzika ir tā joma, kura nav vienaldzīga lielākajai daļai jauniešu. Tajā ir iesaistīti gandrīz visi – vieni to klausās, bet citi ar to nodarbojas. Taču iespējas nodarboties ar mūziku ir ierobežotas, jo ir nepieciešamas telpas un materiālā bāze.	1.
Mūsdienīgās mūzikas festivāls "Tabernacle" šogad notiks Gulbenes pilsētas stadionā. Kā festivāla viesis piedalīsies Igo, kurš būs arī žūrijā, kas vērtēs grupu sniegumu.	4.
Biedrība "Ecclesia" ir uzsākusi mūsdienīgas mūzikas festivālu organizēšanu ar mērķi piesaistīt jaunas grupas, stimulēt jauniešus nodarboties ar mūziku, dodot iespēju uzstāties un veicinot grupu atpazīstamību.	2.
Arī šogad no pārdotajām biletēm iegūtie ieņēmumi tiks ziedoti programmai – bērnu pusdienu apmaksai Gulbenes rajona skolās.	5.

1.uzdevuma klausīšanās teksts (tieka nolasīts normālā tempā).

Mūzika ir tā joma, kura nav vienaldzīga lielākajai daļai jauniešu. Tajā ir iesaistīti gandrīz visi – vieni to klausās, bet citi ar to nodarbojas. Taču iespējas nodarboties ar mūziku ir ierobežotas, jo ir nepieciešamas telpas un materiālā bāze.

Biedrība *Ecclesia* ir uzsākusi mūsdienīgas mūzikas festivālu organizēšanu ar mērķi piesaistīt jaunas grupas, stimulēt jauniešus nodarboties ar mūziku, dodot iespēju uzstāties un veicinot grupu atpazīstamību. Perspektīvā ir plānots piesaistīt profesionālus muzikantus un organizēt mācības, radīt vidi brīvā laika pavadīšanai, iekārtojot atbilstošas telpas, lai varētu spēlēt mūsdienīgu mūziku.

Mūsdienīgās mūzikas festivāls *Tabernacle* šogad notiks Gulbenes pilsētas stadionā. Kā festivāla viesis piedalīsies Igo, kurš būs arī žūrijā, kas vērtēs grupu sniegumu. Arī šogad no pārdotajām biletēm iegūtie ieņēmumi tiks ziedoti programmai – bērnu pusdienu apmaksai Gulbenes rajona skolās. Cerams, ka ar laiku festivāls iegūs reģionālu nozīmi un būs ne tikai pilsētas pasākums, bet izskanēs daudz plašāk ārpus pilsētas robežām.

2. uzdevums

Izlaisi apgalvojumus! Klausies un atzīmē, vai apgalvojums ir **pareizs** vai **nepareizs**! Tekstu tu dzirdēsi divas reizes.

Apgalvojums	Pareizs	Nepareizs
Roberts Pētersons ir gitarists.		X
1. Roberta karjera un nākotnes nodomi saistīti ar muzicēšanu.	X	
2. Roberts mācās mūzikas skolā.	X	
3. <i>Eirodziesmas</i> pusfinālā Roberts jutās ļoti labi.	X	
4. Roberts bieži slimio.		X
5. Roberts labprāt klausās klasisko roku.	X	
6. Roberts ir muzicējis pie komponista Raimonda Paula mājās.		X

2. uzdevuma klausīšanās teksts (tieki nolasīts normālā tempā).

Lai gan jaunā dziedātāja Roberta Pētersona menedžere Lūcija Boitmane satraucas, ka septiņpadsmiņ gadus vecais zēns uzņēmies pārāk lielu darba slodzi un baidās par viņa veselību, pats Roberts mūzikā jūtas kā zivs ūdenī un veido savu karjeru lēnām un apzinīgi.

"Protams, bieži ir tā, ka gribas ar draugiem aiziet uz kādu ballīti, nevis visu laiku tikai strādāt un mācīties, bet es apzinos, ka mūzika ir manas nākotnes nozīmīgais mērķis, un pats esmu izvēlējies šādu ceļu," sarunā ar stāsta Roberts.

Jaunā dziedātāja diena ir saplānota teju pa sekundēm – astoņos viņam jābūt skolā, bet pēc skolas pa taisno jādodas uz mūzikas skolu, no kurās Roberts ir mājās tikai ap astoņiem vakarā. Tad vēl jāizpilda mājasdarbi un jāpavingrinās gitaraspēle.

"Nav tā, ka slodzes dēļ es būtu sareidzis veselību. Neesmu slimojis jau divus gadus – pat iesnas man īsti nav bijušas," par slodzi spriež pats dziedātājs.

Viņa *Eirodziesmas* pusfinālā izpildītā dziesma *She's a Queen* izcēlās starp pārējām konkursantēm ar rokīgo skanējumu, un Roberts atzīst, ka šis mūzikas stils viņam pašam ir tuvs. "Pats labprāt klausos klasisko roku, man patīk vecāka mūzika."

Uzstājoties *Eirodziesmas* pusfinālā, jutos ļoti forši. Tur gan nebija visai daudz skatītāju, tāpēc nevarēju izbaudīt to lielo *Eirovīzijas* izjūtu, bet fināla koncertā Ventspilī izjūtas noteikti būs daudz citādākas," spriež jaunais izpildītājs.

Uzstāšanās konkursā nav Roberta lielākais panākums – pirms pāris gadiem jauno talantu pamanījis komponists Raimonds Pauls, dodot iespēju jaunietim muzicēt viņa koncertā *Arēnā Rīga* daudzu tūkstošu klausītāju priekšā.

3. uzdevums

Izlasi tekstu! Klausies un atzīmē atšķirības! Raksti atšķirīgos vārdus, kurus sadzirdi! Tekstu tu dzirdēsi divas reizes.

Klasē mēs esam piecpadsmit skolēni. Mūsu skolotāja ir Māris Rītiņš, jauns students. Liekas, ka viņam ir ļoti labas attiecības ar skolēniem. Mēs mācāmies lasīt un rakstīt, un es visur varu parādīt savas zināšanas un prasmes, jo īpaši zīmēšanā. Tikai viens zēns raksta un zīmē tikpat labi kā es. Dažam iet pavisam grūti.

Pēdējā stundā ienāk skolas pārzinis Purva kungs un lūdz man pastāstīt citiem skolēniem par dzīvi nometnēs, par angļu skolām un manu braucienu no Vācijas un Austrālijai. Es sev liekos pavisam maza un sīva, kad stāvu līdzās pārzinim visu bērnu priekšā. Man liekas, ka mana balss skan ļoti skaļi, tāpēc es to pieklusinu, bet skolas pārzinis mani uzmundrina:

– Stāsti skaļāk un drosmīgāk!

piecpadsmit 1. skolotājs 2. lasa 3. vācu 4. sīka 5. drošāk

3. uzdevuma klausīšanās teksts (tieka nolasīts normālā tempā).

Klausieties fragmentu no kādas trimdinieces atmiņām.

Klasē mēs esam **piecpadsmit** skolēni. Mūsu **skolotājs** ir Māris Rītiņš, jauns students. Liekas, ka viņam ir ļoti labas attiecības ar skolēniem. Mēs mācāmies lasīt un rakstīt, un es visur varu parādīt savas zināšanas un prasmes, jo īpaši zīmēšanā. Tikai viens zēns raksta un **lasa** tikpat labi kā es. Dažam iet pavisam grūti.

Pēdējā stundā ienāk skolas pārzinis Purva kungs un lūdz man pastāstīt citiem skolēniem par dzīvi nometnēs, par **vācu** skolām un manu braucienu no Vācijas un Austrālijai. Es sev liekos pavisam maza un **sīka**, kad stāvu līdzās pārzinim visu bērnu priekšā. Man liekas, ka mana balss skan ļoti skaļi, tāpēc es to pieklusinu, bet skolas pārzinis mani uzmundrina:

– Stāsti skaļāk un **drošāk!**

LASIŠANA

1. uzdevums

Izlasī interviju un aizpildi tabulu!

Intervija ar Normanu Graustiņu

1. Mēs katrs esam atšķirīgi, tāpēc arī izpratne par piedzīvojumiem ir dažāda. Formulē, lūdzu, kāda ir tava piedzīvojumu izjūta?

Tā katru reizi ir savādāka. Man piedzīvojuma izjūta ir atrast savu "galējo punktu". Citreiz tīri fiziski, bet biežāk laikam – garīgi. Kaut gan fiziskais iet roku rokā ar garīgo. Esmu spēlējis spēli „iemērkt pirkstu ūdenī". To dara laikā, kad jūra aizsalusi un ledus norauts no krasta puslīdz redzamā attālumā. Mērķis ir aiziet līdz malai un iemērkt pirkstu ūdenī. Vari vai nevari? *To be or not to be?* Laikam jau tas pats senais jautājums. Es toreiz nevarēju. Pēc noietajiem 3 km pietrūka dūšas kādiem 3 metriem. Un tieši tas viss ir tā buķete, kas veido piedzīvojuma garšu. Protams, drusku arī pašlepnums – visi stāv krastā un rāda ar pirkstu pie deniņiem, bet es eju. Vēl mana piedzīvojumu izjūta saistās ar dabas skaistuma vērošanu. Es gandrīz nekad neesmu meklējis piedzīvojumus pilsētā. Biežāk esmu gulējis uz ledus un vērojis sarmas gleznas tuvplānā, lidojis ar paraplānu virs rīsa laukiem, esmu braucis liekus 400 km, lai uz pusstundu ienirtu Adrijas jūrā kopā ar medūzām un lieku reizi sadurtos uz jūras eža.

2. Varbūt vienam otram, lasot tavus piedzīvojumu stāstus, šķiet, ka tava bērnība nav bijusi pilnvērtīga, jo tādi „izgājeni” vairāk piederētos puikas gadiem, nevis pieaugušam vīram. Kā tu pats to komentētu?

Jā, Kristap, tu pareizi norādīji, ka mani piedzīvojumi izklausās pēc neizbaudītas bērnības. Vai tā ir? Nezinu. Bet vai lēkāt ar vēja dēli pa vilniem ir nopietnu vīru nodarbošanās? Vai braukšana ar enduro motociklu ir nopietna lieta? Jā un nē.

Šobrīd man liekas, ka, jo dullāks cilvēks spēj būt, jo plašākas ir viņa iespējas. Es nerunāju par mulķību, kura bieži iedzen postā, bet par bezaispriedumu domāšanu. Mazs piemērs – reiz mēs ar draugiem un radiem sēdējām un brokastojām kādā Norvēģijas kempingā. Mūsu mazajā kompānijā bija arī mans Amerikas rādiņš, Otrā pasaules kara emigrants, visnotaļ cienījama gadagājuma kungs, kurš pusmūžu baudījis amerikāņu armijas virsnieka disciplīnu. Tātad sēžam pie galda un brokastojam. Te viņš paņem šampūna pudeli un lēnām sāk spiest tās saturu sev uz galvas. Pārējiem, to redzot, izkrita kumosi no mutes, bet viņš vēl ar otru roku turpina ēst. Pēc tam ar brīvo roku lēnām sāk ierīvēt šampūnu matos. „Jātaupa laiks”, viņš komentēja. Pēc tam paņēma dvieli un aizgāja caur visu kempingu dušas virzienā. Visi pārējie domāja, ka tas kāds slēpto kameru šovs, bet mēs plīsām no smiekliem.

3. Kā tev tuvie cilvēki reaģē uz tavu dzīvesveidu?

Bērni ir stāvā sajūsmā, sieva ar apbrīnojamu sapratni, māte, par laimi, nezina adresi www.adventurerace.lv ... Draugi ir starā, jo bieži grib piedalīties, bet viņu sievas manu parādīšanos pie horizonta ar jauniem un jūsmīgiem stāstiem uztver kā zobu sāpes.

Nu labi – vienmēr jau nav tik traki, dažas jau pašas sāk piedalīties. Bet es uzskatu, ka labāk tāda dzīve nekā caurām dienām naktīm dators vai, nedod Dievs, alkohols. Man tā liekas, ka bez savas „kaites” jau neiztieki neviens.

Vienu reizi dzīvē man tomēr ir piezagusies *bēdīga doma*. Biju vēl sīks, un peldējāmies jūrā pirms trešā sēkļa. Bija konkrēta vētra, un man līdz sēklīm pietrūka divu soļu. Vilnis piesita muti ar ūdeni precīzi tādiem intervāliem, lai tu dabū izklepoties un ievilkt gaisu plaušās kopā ar nākamo vilni. Cīnījos baigo laiku un čāli mani pagrieza uz krasta pusī, lai peldu atpakaļ, jo pats uz tiem diviem soļiem biju „ieciklējies” un doma vairs nebija skaidra. Die's zina, kā būtu izgājis. Bet vai tāpēc es vairs jūrā nepeldos? Galvenais atcerēties iespējamās briesmas un nākamreiz mācēt tās savlaicīgi pamanīt.

Esi domājis par to, kāpēc tava ikdiena atšķiras no simtiem un tūkstošiem citu cilvēku ikdienas? Kāpēc šīs avantūras? Kāpēc to visu dari?

Kāpēc es to visu daru? Bet ko tad lai es daru? Dzīvi pavadu birojā pie *datora*? Tāpat jau “baigās” stundas salasās. Pie TV ar aliņu rokā? Reiz viens vīrs teica: iedomājieties, ka pēc divām nedēļām visa pasaule – čau...! Nu pavisam čau, beigta un viss. Kā TU pavadītu šīs divas nedēļas? He-he! Gribu redzēt cik no jums birojā tupētu vai pie TV ar aliņu rokā! Un tad tas vīrs teica – "Dariet to jau šodien!" Tad nu es reizumis to arī daru.

Apgalvojums	Pareizs	Nepareizs
Normans Graustiņš meklē piedzīvojumus pilsētā.		X
1. Normans Graustiņš uzskata, ka <i>jo dullāks cilvēks spēj būt, jo plašākas ir viņa iespējas</i> .	X	
2. Normans Graustiņš ir sēdējis un brokastojis kādā Norvēģijas kempingā.	X	
3. Normanam Graustiņam ir radinieks Amerikā, Otrā pasaules kara veterāns.		X
4. Normana bērniem nepatīk Normana Graustiņa dzīvesveids.		X
5. Draugu sievas Normana Graustiņa parādīšanos uztver kā kakla sāpes.		X

2. uzdevums

Lasi teksta fragmentu līdz 3. jautājumam un sameklē atbilstošus vārdus vai vārdu savienojumu!

mazliet	<u>drusku</u>
1. blakus –	iet roku rokā
2. spēj vai nespēj –	vari vai nevari
3. nobijos –	nepietika dūšas
4. pašreiz –	šobrīd
5. trakāks –	dullāks
6. ēdām brokastis –	brokastojām

3. uzdevums

Savieno atbilstošās teikuma daļas!

Pirmā daļa	Otrā daļa
Normans Graustiņš uzskata, ka...	Iēkāt ar vēja dēli pa vilniem ir nopietnu vīru nodarbošanās? (3.)
1. Normana Graustiņa piedzīvojumu izjūta saistās...	atcerēties iespējamās briesmas un nākamreiz mācēt tās savlaicīgi pamanīt. (5.)
2. Normans Graustiņš...	cilvēku izpratne par piedzīvojumiem ir ļoti atšķirīga.
3. Piedzīvojumu meklētājs uzdod jautājumu, vai...	nekad nav meklējis piedzīvojumus pilsētā. (2.)
4. Normans Graustiņš uzskata, ka labāk piedzīvojumiem bagāta dzīve ...	ar dabas skaistuma vērošanu. (1.)
5. Piedzīvojumu meklētājs uzskata, ka galvenais ir...	nekā caurām dienām un naktīm dators. (4.)

VALODAS LIETOJUMS

1. uzdevums

Ieraksti atbilstošu vārdu!

savu, cits ar citu, ikviens, viens otram, citiem

Man patīk, ka jauniešiem ir savs individuāls gērbšanās stils.

1. Dzīves īstenību **ikviens** no mums uztver citādāk.
2. Katrs cilvēks vēlas būt individualitāte un negrib līdzināties **citiem**.
3. Cilvēks kā personība ir ar **savu** raksturu, vajadzībām un dzīves principiem.
4. Abi puiši skaļi un enerģiski kaut ko skaidroja **viens otram**.
5. Bērni, sadalieties trīs grupās un pārrunājet šo jautājumu **cits ar citu**.

2. uzdevums

Ieraksti iekavās doto vārdu atbilstošajā formā!

Ralfs apgalvo, ka nepazīst nevienu (0. – neviens) cilvēku, kam tik ļoti patiktu piedalīties derībās kā **man** (1. – es). Es varu derēt par rezultātu hokeja, basketbola vai pat novusa spēlē. Es varu derēt arī tad, ja pats nespēlēju. Ja nespēlē **mani** (2. – mans) draugi vai paziņas. Vislabāk man patīk derēt par hokeja čempionāta spēlēm, kur Latvija spēlē ar kādu **citu** (3. – cits) valsti. Es gan parasti derībās zaudēju, bet tas **manu** (4. – mans) vēlmi derēt nav mainījis. Es pat apsveru iespēju kļūt par **profesionālu** (5. – profesionāls) spēlmani – tādu, kas slēdz derības zirgu skriešanas sacensībās. Šā vai tā, derēt ir **viena** (6. – viens) lieta, bet izpildīt derībās norunāto – pavisam kas cits.

3. uzdevums

Raksti dotos darbības vārdus atbilstošajā formā!

Stāsts ir par mani. Sauciet (0. – saukt) mani par Krisu. Bet vispār es esmu Kristaps. Man tikko palika četrpadsmit gadu.

Man ir arī māsa. Vecāki man par to saka: „**Priecājies** (1.– priecāties)!“ Bet par ko priecāties? Jūs noteikti pazīstat tādas meitenes kā viņa. Visur pirmās. Līdz kaklam! Mamma saka – es esot nenovīdīgs. Bet kāpēc man **jātēlo** (2. – tēlot)? Šorīt mamma paziņo, ka atbrauks mana māsīca. „Tev viņa **jāizklaidē** (3. – izklaidēt),“ mamma informē mani. Bet kā? Mamma saka: „**Aizved** (4. – Aizvest) māsīcu uz savu skolu vai futbola treniņu! **lepayzīstini** (5. – lepazīstināt) ar saviem draugiem!“ Nu nē! To es nedarīšu.

RAKSTIŠANA

1. uzdevums

Lasi viedokli un uzraksti savas domas!

Katrs cilvēks ir savādāks, katrs ir vesela pasaule. Katrā gandrīz vienmēr var atrast kādu apslēptu brīnumu, kādu neparastu talantu. Tikai ņēl, ka mums bieži vien nav laika līdz cilvēkos saskatīt labo. Trūkumus gan saskatām ātrāk, un tie mūs nereti kaitina. Kāpēc tā?

Rakstītā apjoms 25 – 30 vārdi.

2. uzdevums

Uzraksti pārspriedumu „Mani sapņi” !

Atbildi uz jautājumiem:

- 1) kādi ir tavi sapņi;
  - 2) kā tu centīsies tos īstenot;
  - 3) kāpēc cilvēkam nepieciešami nākotnes sapņi un mērķi?

Rakstītā teksta apjoms 50 – 60 vārdi.

RUNĀŠANA

1. uzdevums

Skolotājs nolasa šos tekstus.

- 1. Iedomājies, ka tavi radinieki Rīgā (vai citā pilsētā) mainījuši dzīvesvietu, un tu nezini, kā no pilsētas centra nokļūt pie viņiem. Formulē jautājumu, lai to noskaidrotu!**
- 2. Iedomājies, ka tavam draugam/draudzenei ir jauns mobilā tālruņa numurs, kuru tu nezini. Formulē jautājumu, lai to noskaidrotu!**
- 3. Iedomājies, ka vēlies noskaidrot jaunā klassesbiedra /klasesbiedrenes vaļasprieku! Formulē atbilstošu jautājumu!**

2. uzdevums

Iedomājies, ka tev klasē jāuzstājas ar prezentāciju „Profesijas izvēle”!

<p>Uzruna</p>	Uzrunā klausītājus un iepazīstini viņus ar prezentācijas tematu un saturu (par ko tā ir, par ko tu stāstīsi)!
<p>Visinteresantākās profesijas</p>	Nosauc profesijas, kuras tev vislabāk patīk!
<p>Populārākās profesijas jauniešu (tavu draugu) vidū.</p>	Izsaki savas domas un īsi pamato savu viedokli!
<p>Kas nosaka kādas profesijas popularitāti?</p>	Formulē viedokli, minot piemērus no savas pieredzes!
<p>Mana sapņu profesija</p>	Pastāsti, kurā/kurās profesijā/profesijās tu gribētu strādāt! Pamato savu viedokli!
<p>Kas jāzina, jāprot un kādam jābūt, lai darītu šo darbu?</p>	Pastāsti par zināšanām un rakstura īpašībām, kas nepieciešamas, lai tu varētu strādāt izvēlētajā profesijā!
<p>Man nepatīk tādas profesijas kā...</p>	Formulē savu viedokli, kurās profesijās tu negribētu strādāt! Pamato savas domas!
<p>Noslēgums</p>	Pabeidz prezentāciju un pateicies klausītājiem!

3. uzdevums

Pastāsti:

- 1) ko tu redzi katrā no attēliem;
- 2) kuru nodarbošanos kā valasprieku tu izvēlētos, kāpēc;
- 3) kādas rakstura īpašības, tavuprāt, nepieciešamas, lai nodarbotos ar sportu.

1.

2.

3.

4.

5.

6.